

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **K. K.**

skazanego z art. 198 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 listopada 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Jerzego

Grubby od rozpoznania wniosku o wyłączenie od udziału w sprawie sędziego Sądu

Najwyższego Adama Rocha

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

1. wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Jerzego Grubbę od rozpoznania wniosku pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w rozpoznaniu sprawy I KK 59/24;

2. wniosek o wyłączenie od rozpoznania wniosku z pkt 1 sędziów Sądu Najwyższego: Tomasza Artymiuka, Jacka Błaszczyka, Kazimierza Klugiewicza, Michała Laskowskiego, Jarosława Matrasa, Marka Pietruszyńskiego, Waldemara Płuciennika, Zbigniewa Puskarskiego, Barbary Skoczowskiej, Andrzeja Stępki, Dariusza Świeckiego, Małgorzaty Wąsek-Wiaderek, Eugeniusza Wildowicza, Pawła Wilińskiego i Włodzimierza Wróbla pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 15 lutego 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego K. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt IV Ka 665/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt III K 1001/20. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt I KK 59/24. Do jej rozpoznania wyznaczeni zostali: SSN Zbigniew Kapiński, SSN Igor Zgoliński oraz SSN Antoni Bojańczyk. W dniu 6 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych o wyłączenie ww. członków składu orzekającego. Jako podstawę prawną autor wniosku wskazał art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, zaś z analizy złożonego pisma procesowego wynikało, że wątpliwości co do bezstronności wymienionych sędziów wiązały z trybem ich powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego, tj. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2025 r. wyłączono SSN Zbigniewa Kapińskiego, SSN Igora Zgolińskiego oraz SSN Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy. Do jej rozpoznania wyznaczono następnie SSN Małgorzatę Bednarek, która także na skutek złożonego wniosku przez pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych, w którego treści wskazane zostały te same powody, postanowieniem z dnia 19 marca 2025 r. została wyłączona od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt I KK 59/24. W dalszej kolejności do rozpoznania sprawy wyznaczony został SSN Adam Roch. Pismem z dnia 22 kwietnia 2025 r. pełnomocnik oskarżycieli subsydiarnych złożył kolejny wniosek, tym razem o wyłączenie SSN Adama Rocha ponownie podnosząc, iż powodem jest fakt powołania wymienionego sędziego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Zarządzeniem Prezesa Sądu

Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie SSN Adama Rocha, został przydzielony do rozpoznania sędziemu SN Jerzemu Grubbie.

Pismem z dnia 9 lipca 2025 r. obrońca skazanego K. K. wniósł na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. o wyłączenie SSN Jerzego Grubby od rozpoznania wniosku pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych o wyłączenie od udziału w sprawie kasacyjnej SSN Adama Rocha. Jak wynika z argumentacji powołanej w treści wniosku, jego autor przyczyn uzasadniających zastosowanie instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k. upatruje w publicznym prezentowaniu przez SSN Jerzego Grubbę stanowiska, iż wszyscy sędziowie Sądu Najwyższego powołani na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie powinni uczestniczyć w rozpoznaniu spraw, a działalność Izb utworzonych z ich udziałem, tj. Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Izby Odpowiedzialności Zawodowej powinna zostać niezwłocznie zawieszona. Wynika to wprost m.in. z podpisanego przez SSN Jerzego Grubbę – wraz z grupą innych sędziów Sądu Najwyższego – oświadczenia z dnia 20 grudnia 2023 r. Ponadto ww. podpisał także oświadczenie z dnia 24 czerwca 2025 r. w którym podkreślono, że Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych „*nie jest sądem*”, co tym samym spowodowało, iż SSN Jerzy Grubba przyjął jednoznaczną ocenę co do braku uprawnień do orzekania Izby powołanej przez obecny skład Krajowej Rady Sądownictwa. Zdaniem autora wniosku, z uwagi na fakt, iż jedyny zarzut zawarty we wniosku pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych o wyłączenie SSN Adama Rocha dotyczy okoliczności powołania tego sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., a SSN Jerzy Grubba w wystąpieniu publicznym zademonstrował swój pogląd prawny w zakresie kwestii, która ma być przedmiotem rozstrzygnięcia, tj. statusu sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po roku 2017 r., uważając go za wadliwy, to zdolność do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania przydzielonego mu wniosku budzi uzasadnione wątpliwości. Obrońca skazanego wniósł jednocześnie o niewyznaczenie do rozpoznania wniosku pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych

„sędziów: Tomasza Artymiuk, Jacka Błaszczyk, Kazimierza Klugiewicza, Michała Laskowskiego, Jarosława Matras, Marka Pietruszyńskiego, Waldemara Płuciennik, Zbigniewa Puskarskiego, Barbarę Skoczowską, Andrzeja Stępka, Dariusza Świeckiego, Małgorzatę Wąsek-Wiaderek, Eugeniusza Wildowicz, Pawła Wilińskiego, Piotra Wróbel”. W ocenie wnioskodawcy również wobec tych sędziów zachodzi okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności przy rozpoznawaniu przedmiotowego wniosku, ponieważ wszyscy wymienieni sędziowie podobnie jak SSN Jerzy Grubba podpisywali się pod apelami i oświadczeniami kwestionującymi status części sędziów Sądu Najwyższego, dzieląc tym samym ocenę prawną SSN Jerzego Grubby co do braku legitymacji do orzekania przez osoby powołane z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Na poparcie swego stanowiska, występujący z inicjatywą, do wniosku załączył wydruki ze stron internetowych dowodzące wskazanych w jego treści okoliczności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek w zakresie żądania wyłączenia SSN Jerzego Grubby od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Adama Rocha od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 59/24 jest zasadny.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, w tym także na wniosek strony, *„jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie”*. Pojęcie „bezstronności” powszechnie rozumie się jako obiektywną bezstronność sędziego, co oznacza zarówno jego subiektywne poczucie własnej bezstronności, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym, ocenianą na tle konkretnych okoliczności sprawy, analizowanych przez pryzmat ocen właściwych przeciętnemu, rozsądnie rozumującemu obserwatorowi procesu. Przy czym katalog okoliczności zagrażających obiektywizmowi sędziego ma charakter otwarty (zob. wyrok SN z dnia 6 lutego 2020 r., IV KK 250/19). W judykaturze podkreśla się, że jedną z nich będzie uzewnętrznienie przez sędziego poglądu na sprawę przed wydaniem

orzeczenia, i to zarówno w wypowiedzi na sali sądowej, jak i poza nią, w sposób świadczący o realnym niebezpieczeństwie jego stronnictwa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 listopada 2001 r., IV KKN 169/97; z 24 września 2008 r., III KK 73/08; z 24 września 2008 r., III KK 73/08). Oczywistym jest, że sędzia może uczestniczyć w debacie publicznej, niemniej jednak korzystając z tego prawa musi liczyć się z tym, że jego wypowiedzi mogą rzutować na postrzeganie go jako bezstronnego i obiektywnego arbitra w określonej kategorii spraw.

Taka też sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie. Rację ma bowiem wnioskodawca, że SSN Jerzy Grubba w upublicznych oświadczeniach wyrażał *de facto* pogląd, iż żaden z sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie daje gwarancji prawa do niezawisłego i bezstronnego sądu. Potwierdza to nie tylko treść oświadczenia z dnia 20 grudnia 2023 r., którego sygnatariuszem był m.in. SSN Jerzy Grubba, wzywającego „osoby powołane na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego” we wskazanym trybie do zaniechania wykonywania swych konstytucyjnych obowiązków z uwagi na brak stosownego mandatu, lecz także wcześniejsza deklaracja o odmowie orzekania „z osobami powołanymi w wadliwej procedurze”, podpisana m.in. przez ww. i opublikowana na stronie internetowej w dniu 17 października 2022 r. Powyższe okoliczności rodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności SSN Jerzego Grubby podczas rozpoznania przydzielonego mu wniosku o wyłączenie SSN Adama Rocha od udziału w rozpoznaniu sprawy I KK 59/24. Pełnomocnik oskarżycieli subsydiarnych wniosków w trybie art. 41 § 1 k.p.k. oparł bowiem na okolicznościach powołania ww. na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w oparciu o rekomendację Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. To właśnie ta okoliczność – jego zdaniem – rzutuje na brak niezawisłości i bezstronności SSN Adama Rocha. Tym samym SSN Jerzy Grubba w przedmiotowej sprawie miałby orzekać w kwestii, co do której wcześniej publicznie i pozaprocesowo zajął już stanowisko. Nie budzi bowiem wątpliwości, że przywołane oświadczenia odnosiły się do konkretnych,

choć nie wymienionych z imienia i nazwiska, sędziów Sądu Najwyższego, do których należy zaliczyć również SSN Adama Rocha.

Z tych względów Sąd Najwyższy wyłączył SSN Jerzego Grubbę od rozpoznania wniosku pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych o wyłączenie SSN Adama Rocha od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 59/24.

Co zaś tyczy się złożonego przez obrońcę skazanego dodatkowego wniosku, (zawartego w pkt II pisma z dnia 9 lipca 2025 r.) o wyłączenie innych, wskazanych imiennie, sędziów Sądu Najwyższego, którzy podobnie jak SSN Jerzy Grubba podpisywali się pod apelami i oświadczeniami kwestionującymi status części sędziów Sądu Najwyższego, dzieląc tym samym ocenę prawną SSN Jerzego Grubby, co do braku legitymacji do orzekania przez osoby powołane z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, to należało go pozostawić bez rozpoznania. Kodeks postępowania karnego nie przewiduje bowiem wyłączenia sędziego *in abstracto*. Przepis art. 41 § 1 k.p.k. znajduje zastosowanie jedynie do sędziego, który został wyznaczony do rozpoznania konkretnej sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 16 marca 2010 r., WO 4/10, OSNwSK 2010, nr 1, poz. 567; postanowienie SN z dnia 21 czerwca 2012 r., III KO 34/12, OSNKW 2012, nr 11, poz. 116; postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 99/16, LEX nr 2166385). Za taką wykładnią przemawia brzmienie art. 41 § 1 k.p.k., który odnosi się do sędziego „w danej sprawie”. Oznacza to, że nie można wyłączyć na tej podstawie sędziów niejako „na przyszłość”, a więc pod warunkiem, że zostaną wyznaczeni do składu rozpoznającego daną sprawę (postanowienie SN z dnia 19 października 2022 r., V KK 360/21).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[J.J.]

